

Til Grundlovsmøde med Liberal Alliance og Enhedslisten

Grundloven gennem liberale og socialistiske briller. Gennem djurslandet, der bugter sig i bakkedal, til grundlovstræf på Rampen i Ebeltoft, hvor Liberal Alliances Ungdom (LAU) og [Socialistisk Ungdomsfront \(SUF\)](#) har sat hinanden stævne. Hvad kan der komme ud af det. Hvad har de at sige om grundloven, og hvad har de at sige hinanden i den efterfølgende debat.

Rampen, det nyligt åbnede “Ungdomshus” i Ebeltoft, hvor ungdommen +16 kan mødes og udfolde deres kreative potentialer, hjælpe hinanden med lektioner eller som i dag, mødes til politisk debat.

Grundlovsdag burde være årets festdag – større en juleaften – og mens jeg sidder bag rettet og følger vejens kurver, falder tanken om, at noget grundlovsstridigt kunne hænde de præmieskovle, der har udnævnt 5. juni til fas dag, mig uundgåeligt ind. Mødet finder sted på Rampen et helt nyt sted,

et ungdomshus som nogen kalder det, hvor der er lektiecafé og værksteder til udfoldelse af kreativitet. Men altså også et sted til politisk debat. Og netop på grundlovsdag har Liberal Alliance stiftet en ungdomsafdeling på Syddjurs og det forlyder, at SF er på vej med en lokal ungdomsafdeling.

Den ny-slåede [lokale LAU-formand, Rikke Christiansen](#), byder velkommen. Det er svært at få øje på folk fra SUF og Enhedslisten. Gennem de bølgende marker og enge over Mols har jeg da også undret mig lidt over, hvad godt Enhedslistens folk kunne have at sige om Grundloven, al den stund beskyttelse af den privat ejendomsret mod statslig indgriben, er en grundlovens vigtigste opgaver. Dagens hovedtalere har indfundet sig, da jeg ankommer. Det er Ole Birk Olesen, Liberal Alliances skatteordfører, og Malthe Lange, et lokalt medlem af Enhedslisten, som stillede op til kommunalvalget. De er i hvert fald enige om at fejre Grundlovsdag.

Det Liberale perspektiv

Grundlovsdag er alle liberale menneskers festdag. Sådan indleder Ole Birk Olesen (OBO) sin tale og fortsætter: Socialister har 1. maj, vi har 5. juni. For grundloven sætter grænser for statens magtudøvelse, eller den fastlægger det grundlag magtudøvelsen skal finde sted på, hvis den er nødvendig. Staten må f.eks. ikke udskrive skatter uden at det er vedtaget ved lov, hvilket i praksis betyder, der skal være flertal i folketinget.

Det var liberale, der skabte Grundloven, og derfor er den fyldt med paragraffer, der skal begrænse statens magtudøvelse. Men Grundloven er kun en ramme for politikken og samfundet. Indholdet må vi selv skabe i civilsamfundet. Og hvorledes står det så til med denne skabelse af indhold, spørger OBO retorisk.

Ole Birk Olesen, MF og Liberal Alliances skatteordfører holder Grundlovstale på Rampen i Ebeltoft 2014.

Ikke alt for godt, svarer han, for dertil kræves der åbenhed og en ærlig diskussion af præmisserne for samfundets udvikling. Og han referer til en ordveksling mellem Liberal Alliances formand, Anders Samuelsen, og Statsminister Helle Thorning Schmidt (HTS) fra Folketingets spørgetid den 2.juni, hvor Anders Samuelsen spurgte, om ikke det ville være en god idé at lette skattetrykket med 20.000 årlige kroner for at skabe flere arbejdspladser. F.eks. ville slagteriarbejderne (jf. Danish Crown på Bornholm) kunne gå ned i løn, men bevare deres købekraft. HTS replicerede at det var noget pjat, fordi disse penge til skattelettelser måtte tages fra den offentlige velfærd og den skal ikke forringes. Det sagde hun i folketingssalen alt imens finansminister Bjarne Corydon i de selvsamme timer pressede regionerne til at effektivisere med 2%.

Det er ikke en åben og fair debat, forklarer OB0, når Statsministeren på den ene side benægter at effektiviseringer i det offentlige er muligt, samtidig med at hendes Finansminister gennemfører dette angiveligt umulige.

Sorte skyer trækker ind over Ebeltoft og Rampen netop som Liberal Alliance og Enhedslisten mødes for at fejre Grundloven.

Anders Samuelson henviste i sine spørgsmål til regeringens effektivitetskommission, der har peget på en række områder, hvor den offentlige service kan tilvejebringes på mere hensigtsmæssig vis, men statsministeren afholder sig fra at forholde sig til disse undersøgelser. OBO fortæller at regeringens egne tal viser, at skattelettelse på flere områder (faktisk siger han alle), vil føre til øget velstand. Det viser beregninger fra skatteministeriet gang på gang, når Liberal Alliance har bedt dem beregne konsekvenserne af deres forslag til skattelempelser. Disse beregninger er gennem årene underskrevet af Thor Möger Pedersen, regeringens og SFs første skatteminister, dernæst Holger K. Nielsen, SFs anden skatteminister og endelig de Radikales skatteminister Morten Østergaard.

Man ved et fra beregningerne i eget ministerium, men siger noget ganske andet – det modsatte faktisk – i den åbne debat. Det er mangel på ordentlighed og demokratisk dannelse og den slags kan Grundloven ikke stille noget op imod, slutter OBO sin tale.

Det Socialistiske perspektiv

Den unge mand fra Enhedslisten, Malthe Lange (ML), tilslutter sig også Grundloven og dens budskab om frihed. Han lægger en klar historisk vinkel på, og peger på den samfundsmæssige sammenhæng den blev skabt i. Den teknologiske og industrielle udvikling har forandret samfundet og tilvejebragt grundlaget for ændrede strukturer. Feudalsamfundets stive strukturer, hvor almuen tjente herskabet har udspillet sin rolle, og det er på tide, at det gryende borgerskab, den kapitalejende klasse får plads til at videreudvikle samfundet (i kapitalistisk retning). Og den plads sikres de blandt andet gennem Grundloven. Og det har optimeret produktionsvilkårene og uden tvivl været til gavn for mange, understreger ML.

Malthe Lange, lokalpolitiker for Enhedslisten på Djursland, fortæller her, hvordan Grundloven gennem sit opgør med feudalsamfundet gav frihed og førte til velstand og velfærd.

Det er interessant at lægge øre til en så klar marxistisk udlægning af historien. Der er vægt på de materielle vilkår og deres indflydelse på historien. Men hvor står vi nu? Det er som om, den politiske debat forstummede efter Berlinmurens fald i 1989, nu diskuterer vi ikke længere politik forstået som samfundets indretning og mulighederne for at udvikle det; vi diskuterer blot hvordan det hele skal administreres. Historien er ikke slut, antyder ML – eller den behøver ikke være det. Er vi ikke bare velbehageligt selvtilfredse, spørger han, er det virkelig kapitalismen vi vil.

Det bliver ikke udtryk helt klart, men skribenten her, opfatter det sådan, at ML mener, vi er havnet eller på vej til

at havne i en ny type feudalsamfund. Det er en kritik, der falder fint i tråd med den franske økonom [Thomas Pikettys](#) advarsler i [Capital in the Twenty First Century](#), om at vi er ved at vende tilbage til tidligere tiders [patriarkalske tider](#), hvor en bestemt klasse sad på kapitalen og gjorde det umuligt for andre at komme til fadet.

Men som ML anfører: en vindmølle giver jo lige mange timer til en mobiltelefon hvad enten den er statsligt eller privatproduceret. Og kapitalejerne – dem med produktionsapparatet – har for meget magt, når politikerne udelukkende diskuterer, hvordan man kan få virksomheder til at investere i Danmark eller til ikke at flytte ud. Kunne vi måske nå der til, hvor det var befolkningen, der bestemte, hvilke virksomheder vi vil have til landet, spørger Malthe Lange til slut.

Har LA og Ø noget at sige hinanden

Den efterfølgende debat kommer til at handle om, hvordan vi borgere kan få mere indflydelse, og om mulighederne for at indrette produktionen anderledes og indføre mere demokrati på arbejdspladserne, og om lønmodtagernes og kapitalejernes modstridende eller fælles interesser. Og på dette punkt virker det som om, LA og Ø er enige i, at indflydelsen og muligheden for at indrette sig som man vil i de lokale samfund, kunne være bedre. OBO anfører at det ville være pragtfuldt om, man i kommunerne selv kunne fastsætte behovet for f.eks. sociale ydelser, fastsætte skatterne som man finder det bedst, og så kunne folk flytte derefter. Og man ville med reelt kommunalt selvstyre forestille sig, folk af kommunistisk overbevisning oprette et kollektivt samfund.

Er det virkelig kapitalismen vi vil. Eller glemmer vi i al magelighed at tænke over det, spørger Enhedslistens Malthe Lange.

Hertil replicerer ML, at det ikke vil kunne lade sig gøre, fordi en kommunistisk ø ikke ville kunne fungere i et kapitalistisk indrettet hav. Hvorfor egentlig ikke, bliver ikke fuldstændig klart for mig – men mellem linjerne lyder det faktisk som om, ML mener, at den vil blive udkonkurreret, når den skal til at udveksle sine produkter med det omgivende kapitalistiske samfund. Under alle omstændigheder er det befriende at møde en person, som konsistent fører sin socialistiske argumentation igennem. Det vidner om den ordentlighed og demokratiske dannelse, OBO efterlyste i sin tale. Men problematiserer det også socialismens forhold til det konstitutionelle demokrati og liberale samfund, for hvordan skal socialismen, kommunismen, gennemføres hvis den død og pine skal være international og omfatte alle.

Jeg sidder stille og håber på, at historien faktisk er slut.